

926

In 2016 werden er 926 bemiddelingen uitgevoerd in Vlaanderen. In 1 op 6 strafzaken waarin geïnformeerd wordt over bemiddeling stemden beide partijen in om hieraan deel te nemen.

En diefstal, een overval met geweld of een uit de hand gelopen burenruzie.

Als er criminele feiten gebeuren, vertrouwen we op het recht. Dan wordt er een – hopelijk – passende straf uitgesproken en we kunnen allemaal weer verder met ons leven. Maar is dat wel zo? Veel slachtoffers blijven met vragen zitten. Waarom ik?

Waarom heeft de dader dit gedaan? Vragen die moeilijk los te laten zijn en vooral: maar door één persoon te beantwoorden, namelijk de dader. En daar wringt het schoentje. Want hoe kun je op een veilige manier als slachtoffer de confrontatie aangaan met zo'n dader? In 2005 werd er een wet goedgekeurd die bemiddeling tussen slachtoffer en dader mogelijk maakt. Beide partijen kunnen een gesprek aanvragen en een neutrale bemiddelaar leidt alles in goede banen. Als een van de partijen de andere niet face to face wil zien, verloopt alle communicatie via de

“Het idee van bemiddeling is niet vergeven, vergeten en verzoenen, maar wel: een antwoord krijgen op vragen”

bemiddelaar. Op die manier kunnen slachtoffer en dader hun boodschap overbrengen.

Bemiddelaar Evelyn werkt voor Moderator VZW, de erkende bemiddeldingsdienst van Vlaanderen. Zij heeft in haar job al veel verhalen zien passeren. Van een moeder die de laatste woorden van haar vermoorde zoon te weten wilde komen, tot slachtoffers van zedenfeiten die in gesprek willen gaan met de daders. “Daders blijven ook mensen, en vaak zijn hun slachtoffers gebaat bij hun antwoorden.” Niet dat alles daarmee van de baan is, natuurlijk. “Bemiddeling gaat niet per se over vergeven, vergeten en verzoenen. Je kunt als slachtoffer ook bemiddeling aanvragen omdat je een schadevergoeding wilt en je wilt bespreken hoe je die het snelst krijgt. En je kunt ook bemiddeling aanvragen als je wilt spreken over het verbreken van alle contact. De voorwaarde voor bemiddeling is dat het op vrijwillige basis gebeurt: zowel dader als slachtoffer moeten ermee instemmen. En, nog een belangrijke voorwaarde: bemiddeling gebeurt alleen met daders die op zijn minst erkennen dat ze betrokken waren bij het misdrijf.”

Een uit de hand gelopen burenruzie

Een appartementsgebouw in een buitenwijk van een grote stad. Linde en Stefaan werden twee jaar geleden burens en het klikte meteen. In hun goede burenband kwamen door kleine ergernissen barsten, die uitmondde in grote frustraties. Op een dag ontplofte de situatie: Stefaan sloeg in een dronken bui Linde in het gezicht en gooide haar vriend Mark tegen de grond. Hij werd veroordeeld voor slagen en verwondingen, maar de sfeer in het appartementsgebouw was verziekt. Na enkele maanden stelde de rechter bemiddeling voor en zo leerden de twee Evelyn kennen. Zij vertellen – elk apart – hun verhaal aan ons, met Evelyn erbij.

Het verhaal van Linde

Linde (34): “Ik was net gescheiden, toen ik met mijn vijfjarige dochter in ons appartement kwam wonen. Een nieuwe start na een moeilijke periode, zowel voor haar als voor mij. We leerden Stefaan kennen als onze vriendelijke buurman. Heel rustig, heel aimabel. Aline had dezelfde leeftijd als de dochter van een vriend van Stefaan en het klikte tussen die twee. Soms gingen ze daar spelen, soms kwamen ze bij ons. Ik herleefde, kreeg een nieuwe vriend en dacht dat we onze draai hadden gevonden.

Maar na een tijdje kwamen er kleine ergernissen. Typische dingen die iedereen die in een appartement woont, zal herkennen. Geluidsoverlast, vuilnis die niet weggezet werd, zijn poes. Vooral aan de muziek van Stefaan kon ik me storen. Ik werk als psychiatisch verpleegkundige en die job vergt veel van me. Als ik thuis ben, wil ik rust. Niet om vier uur 's nachts uit mijn bed geschud worden door een luide baslijn. Ik probeerde Stefaan duidelijk te maken dat ik écht niet zoveel vroeg, maar merkte dat de sfeer tussen ons veranderde. Er kwam een grote kwaadheid in hem die hij openlijk uitte naar mij. Na een tijdje hoorde ik dat hij zijn job had verloren en merkten we dat hij begon te drinken. Het ging van kwaad naar erger, en de eens zo aimabele buurman veranderde in iemand waar we bang voor werden.

In het midden van de nacht zette hij zijn muziek loeihard – vooral als hij te veel had gedronken –, hij stak boze en beledigende briefjes onder onze voordeur of plakte ze op ons raam en begon me uit te schelden.

Het was geen leven meer en op een dag is het ontploft. Mijn man Mark was in de garage zijn auto aan het herstellen toen ik net het papier buitenzette. Stefaan, duidelijk dronken, kwam op dat ogenblik ook aan in de garage. Uit het niets begon hij te roepen en sloeg hij me. Door mijn job ben ik wel het een en ander gewend, maar deze aanval was zo onverwacht dat ik perplex stond. Mark probeerde Stefaan te bedaren maar Stefaan begon hem te slaan. Mark viel op zijn schouder. Helemaal over mijn toeren belde ik de politie. 't Was een marginale burenruzie, iets wat je normaal alleen in de krant leest. Toen de politie aankwam, namen ze Stefaan mee naar zijn appartement. Ook daar was hij moeilijk te kalmeren. Mark werd met een ambulance naar het dichtstbijzijnde ziekenhuis gebracht.

Het ergste is dat mijn dochter bij de woede-uitbarsting van Stefaan was.

Onze vriendelijke buurman, waar ze zo veel over de vloer was geweest, veranderde in een monster. Er werd een pv opgesteld en het gerecht deed zijn werk. Maar het kwaad was geschied. Twee weken na de aanval zijn Mark en ik getrouwd, en ik ga het altijd erg vinden →